

Обновлення Резиденції в Ужгороді A Püspöki Palota felújítása

Шайовпалфала Sajórálfala 2012

На першій стороні обкладинки
Др. Атаназ Орос, єпископ-єгзарх Мішколицького Апостолського Єгзархата. (Фото: -л)

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG SVIT

рочник X. число 96., юлій – август 2012
X. évfolyam 96. szám, július – augusztus 2012

*Русинський Отпуст 2012.
Ruszin Búcsú Sajórálfalán*

Курта кроника

Август

4.: Містное Самосправованя села Комловшка и Фундація Пудпорованя Комловшкы організували **День Села**. Сяточна програма зачала ся з паракліса, а по цілоднёвуй культурнуй програмі закончила ся балом.

4-11.: У Маріяповчі з цілєв захороненя русинських культурных традицій організували **Русинський Табор** про діти и молодеж от 10 до 20 рокув. У програмі были екскурзії у маріяповчанський храм и музей, путованя, конкурсы, спортивні занятя, а также культурні выступи и занятя з ручных уміств.

5-6.: У мучонській грекокатолицькій церквовли и юбілейнум паркови тримали **День Села**. У сяточнум концерті зучастнили ся містні и покликані ансамблы співанкы и танцю.

12.: У селі Бірі близь Надькалова містный парох о. Іштван Надь ведно з о. Ласловом Пушкашом по Сятуї Літургії тримали обряд **освячення таблы** на памнять живота и мученицькуй смерти родака сёго села **о. Петра Ороса** (за йсе поз. на с. 7-8.).

19.: У неділю очередное засіданя тримало **Кішвардське Русинське Самосправованя**. На нюм споминали за сяткованя дня Сятого Іштвана и Успенія Богородиці. По поздравнум слові председателя Ивана Фабіяна Тамаш Ортутаї тримав бесіду за основателя мадярськуй державы – Сятого Короля Іштвана и ёго діятельство. По тому пак Данієла Петранич декламовала верш «Молитва ку королєви Сятому Іштванови». Вікторія Деяк бесідовала за сято Успеніє Богородиці. Скончило ся засіданя смачным обідом и неформалнов бесідов.

24.: Одбыла ся **стріча главы Міністерії Людських Ресурсув Золтана Балога** из председателями тринадцятех національных самосправовань.

Септембер

1.: Депутатський корпус ВРС тримав очередное виїздное **засіданя у Шайовпалфалі** (поз. с. 3.).

2.: За ініціативов Русинського Самосправованя Шайовпалфалы и из пудпорованєм Вседержавного Русинського Самосправованя, русинських національных самосправовань областюв БАЗ, Пешта и Столичного, а также иншакых сосполных інституцій, первый раз був організований **Русинський Отпуст у Шайовпалфаласькуй Парохії**. При томні по ранюшнуй церквовнуй службі мали можность зучастнити ся у параклісі, а по привітственум слові Ріхарда Тірчі, бесіды умілствованелькы Лілы Надь за містні памнятки грекокатолицькуй церквовли и Сятуї Літургії, котру вюг Владыка Атанас Орос, зачав ся сятый обход.

Закривали ся сёгоручні торжества парадным и богатым фуршетом, котрый справили організаторы сята у Актовуй Залі Сельского Самосправованя Шайопалфалы.

8.: **Сято Малої Богородиці**, організувало Столичное Русинське Національное Самосправованя. По сконченю Сятої Літургії, котру отслужили на церквовнославянськум языкови о. Константин Сабов, спірітуалный руководитель Ужгородськуй Теологічнуй Академії Теодора Ромжи и о. др. Іштван Челині, пензіонований парох. На отвореню сята из поздравнов бесідов выступила председатель СРНС Олга Сілцер-Ликович, а по нюй пак выступила Др. Маріанна Лявинец. По сёму гості сята мали можность коштовати пудготовлені переже національні їдіня.

Первый отпуст Русинув у Шайовпалфалі

*Сятое місто здавна Шайовпалфала,
Двасто рокув назад плакала туй Марія,
Марія, Марія, Пресята Матір'я Божя,
Доволь приступити до сятого образа.*

Из сякими словами співанкы, што была написана на зачатку двадцятого століття, множество вірувучых поздравляли и честовали Божу Матір'я у шайовпалфаласькуй грекокатолицькуй церьковли, што была побудована 1779. рока и де тепер ся находить ікона з давньої деревлянуй церьковли. Межи 6. януара и 16. фебруара 1717. рока из вуч Бужуй Матері текли кровляні слезы.

Много русинських и мадярських паломникув з околичных поселень прибыли на отпуст, жебы найти духовну втіху и силы у сякий нелегкий днешній живот.

У послідні три десятиліття паломництво зачало зясь процвітати, ибо у церьковли заново была выставлена чудотворна ікона з нелегков судьбов. Таким кіпом множество вірникув мавають можность наново приблизити ся ку жерелови Божуй благодати.

У перві два дны септембра 2012. рока малое боршодське село, у котрум жыє 830 обывателюв, зясь стало містом ревнуй молитвы и подякы за исполнену роботу.

1. септембра, у суботу пообіді Вседержавное Русинське Самосправованя тримало ту очередное выїздное засіданя депутатського корпусу. У засіданю зучаствили ся честовані гості: єпископ-єгзарх – превелебный и преподобный отець Др. Атаназ Орос, шайовпалфаласький благочинный парох – преподобный отець Ласло Полгарі, регіональний благочинный – фелшєжолцаський парох Тібор Гуйбан, шайовпалфаласький мер Золтан Фекете.

У вступнум слові засіданя предсідатель Вседержавного Русинського Самосправованя Віра Гіріц привітствовала притомных и говорила за сполну и нерозділну русинсько-грекокатолицьку судьбу, а затым поименно представила Вдадыкови членув депутатського корпусу.

В робочу програму засіданя ввойшло прини-
мання пуврочных звітув газдованя Вседержавного Русинського Самосправованя и його інституцій, рішєня за присужєня Стіпендії про Молодых Умілцюв.

На знак выїздного засіданя было рішєно за вручєня шайовпалфаласькуй церьковли русинського національного прапора.

У кунци засіданя на просьбу предсідателя Владыка благословив членув депутатського корпусу и їх роботу.

По куртуй бесіді церькувний дзвон покликав членув засіданя и гостей на вечерню молитву у церьков. Вечурню тримав Владыка, а ектенії и псалтирі на церьковнославянськым языкови спі-

вали клерикы Ужгородськуй Семінарії. По вечерні співали сьме на мадярськым языкови. По много десятилітній перерві у стїнох сєй церьковли зясь зазвучав язык стародавнєго віроисповідованя.

Дружня бесіда была продовжена у трапезнуй залі паломницького дома за вечерєв. По єпископськым благословіню покуштували сьме неповторну

шайовпалфалаську праженицю и почувствовали майпривітнійшу гостинность.

У неформалнуй бесіді зучаствивших ся пруйшли людські судьбы, трагедії, смутні и радостні испоминаня, признаня, реалізовані надії и дякованя.

У неділю рано з восходом сонця и дзвоном, што загучав у девять годин, Владыка утрєнєв зачав ранюшню службу, котра также была двоязычнов. У її кунци був проведеный обряд осячєня русинського прапора, дарованого переже Вседержавным Русинськым Самосправованєм.

Потому пак спєред притомных выступив з поздравнов бесідов Ріхард Тірчі, предсідатель одділення національных капчань Міністерії Людських Ресурсув: «Все приятно стрічати ся из людьми, котрі мавають сполні коріня, сполні радости и бідованя, сполні цілі. Шайовпалфала по турецьких войнох и ослободителнуй войні Раковція, наколи країна была на краєви погібелі, покликкала русинських поселян. Таким кіпом село дустало не лем працовиті руки, а и глубоко вірувучі грекокатолицькі душі, и днесь мы жнеме ту тоті плоды, як у сєму селі, так и у церьковли. Уряд Мадярщины позєрать на націоналну таркатость нашуй Отцюзнины, ги на особу цінность, и йсе не є даяка межинародна повинность, а є добрі усвідомлена и

довго терминова основа національних інтересів нашої країни. Дуже важно, жебы національності Мадярщини были живыми общинами. Я виджу, же Шайовпалфала є ипен сяков. Днешнє сяткованя є сятком не лем сєго села, а также сятком вшиткого регіона, ибо вы представляете дуже важні цінности, значимость яких не мавуть ціны. Пуд час своїх путовань по країні я часто виджу, што дали нашої Отцюзніні національності. Жыву и плодovиту общину я увідів и ту. Желаву, жебы она захранила ся ищи на довго, а также желаву вшиткым вам приятных доимув у сьом містї, на сьом сятї».

Дякувучи бесїді умїлствознателя Лілы Надь, мали сьме можность познакомити ся з історією поселеня Шайовпалфала. Дузнати ся за причини населеня Русинами сєго поселеня, окремі епізоди їх живота. Умїлствознатель порозказовала за деревляну церкву и її цінности, што обстали ся до днесь, особо за кровлю плачучу ікону. Познакомила притомных также з унікалностєв и красов усєї церкви и іконостаса.

Притомні могли ближе дузнати ся за унікалну умїлську рідкость, котра извістна є у научным світі ги «Шайовпалфаласький ірмологїон», што не є иншим, ги первый дияконський рукописный пісенник з нотами на церковнославянськым языкови, котрый хоснувуть оддавна у сьой русинськуй парохії.

Перлов двох днів стала торжествена Сята Літургія, што зачала ся у 11 годин. Службу на церковнославянськым и мадярськым языкови тримав Владыка и другі сященики, котрі честовали торжествену подію своєв притомностєв. Церкувні пісні звучали у традиціях мелодій шайовпалфалаських вірувучых и ужгородських молодых духовников. Од колоритного звучаня церкувных співанок на многих очох проступили слезы розчуленя, радости и подяки. Владыка зачав своє казаня фрагментом Євангелія од Сятого Матвія, де ся упоминає за покликания на королівський свальбяный банкет: мы вшиткі покликані - Мадяры, Русины и приналежні ку иншим націоналностюм. Церкувна

літургія подобна на божественый банкет. Из Біблії знаєме, же сьме є выбрані и покликані! Принятєм небеснуї учтивости было продовженя Сятої Літургії, што заключає ся у Сятум Причастю. У заключной части Сятуї Літургії парох Ласло Полгарі вусловив подякованя Владыкови, притомным самосправованєм и вшиткым, што ся зучастили у тот день, за сполну молитву и дарованый русинський національный прапор. Отправа закончила ся обходом довкола церкви з читанєм Євангелія.

Дале у великуй залі селськуй мерії участники церкувного обряду стрітили ся за богато накрытыма столами.

В організації первого русинського отпуста высловлюєме благодарность Владыкови, котрый провюг з нами вшиток час.

А также предсідателю и депутатськoму корпуси Вседержавного Русинського Самосправованя, Депутатськoму корпуси Регионального Русинського Національного Самосправованя области БАЗ, Вседержавному Обществу Русинув/Рутенув Мадярщини, депутатським корпусам містных самосправовань, парохови и представительськoму корпуси Шайовпалфаласькуй Грекокатолицькуй Парохії, депутатськoму корпуси Містного Самосправованя Шайовпалфала и меру Золтану Фекете, депутатськoму корпуси Шайовпалфаласького Русинського Самосправованя и предсідателю Едіні Фекете – газдині акції, и вшиткым участникам и сторонникам.

Уповаєме ку Пресятуї Богородиці, обы доволила нам Русинум, Мадярум и людєм иншаких націоналностюв ищи многі роки сятковати и прекланяти ся сперед чудотворнов іконов.

о. Мігай Янош Соноцкі

Товмачила: Рената Романюк

Бесіда із превелебным єпископом-єгзархом Др. Атаназом Оросом

На першум Русинському Отпусті (будеме ся надіяти се лем зачаток новуй краснуй традиції!) стрітили сьме ся з велёчестованым главов Мішколцьського Апостолського Єгзархата, превелебным єпископом-єгзархом Др. Атаназом Оросом, котрый зачав з того, же обернув ся ку выштыкым, ко ся не зучастилив на отпусті в Шайовналфалі у не-

ділю 2. септембра с. р.:

Владыка: Любив бы-м попросити каждого из нас прислухати ся ку своєю душі и занурити ся у свою віру. Днесь йсе наша повинность, и хочу за йсе просити каждого, попровбуйме обновити ся у вірі, котру дустали сьме од наших предкув, про йсе мы даме вшеляку нашу помуч.

Ред.: Віроісповідання у животі Русинув все занимало фундаменталну ролю, чи и надале ська ситуація обстала ся у днешнєсти?

Владыка: Правда, доимаючо было відіти пуд час літургії много одухотвореных люди, нераз и заслызеных очі, слухати стародавнї літургійні пісні, што в гармонії звучали на двох языках.

Ред.: Чи є надія, же русинська сполность у Мадярщині захранить свуй материнський язык и націоналну релігію, грекокатолицькоє віроісповідання?

Владыка: Мам надію, же ай, айбо у фамілії мусай змуцнити ведно з віров и материнський язык, и традиції. Єден тыждень сперед сїм у Львові отбыло ся осячення єпископа, по котрум помочник єпископа зазвідав ня, кулько Украинцов жыє у моєм єгзархаті, а я отвітыв: «Украинцов у нас немного, у нас жыють Русины».

Ред.: Знаєме, же коріня Русинув находить ся у Пудкарпатю, мож уповісти, же ушыткі сьме родом вутти. Які капчання маєте з Пудкарпатєм?

Владыка: Пудкарпатя все было важное про мене. Од первуй секунды, як лем мож было навщивляти сей край, сам ем зголосив ся, же хочу

вуйхати и там поселити ся, айбо тогды я ищи був лем префектом семінарії, и єпископ ня не пустив. Я ходив служити на вікендох. Муй дідо був даколи кантором в Ужгородській Учительській Семінарії, иншакуй родини ся не обстало, айбо я служив по парохійох 10-15 сел и привязовав ся ку сїм людєм. Я тримава Великодню одправу у Фанчикові, де старый кантор вказовав што и як треба робити. Містні вірники дуже добрі знавуть, як правильно правити, кедь се злученое з радостнов новинов Божов. Йсе про мене было великим доимом.

Ред.: Русины дуже ревный народ. Туй у Мадярщині я з радостєв виджу, же грекокатолики носять сятити кошарі з великоднім їдінєм, а у римокатоликув се вже не прийнято.

Владыка: У нашум регіоні, восточнуй части Мадярщины, несуть сятити и римокатолики, а инде не дуже.

Ред.: У Пудкарпатю сятять паскы вірувучі выштыкых конфесій, там йсе не вопрос. Обряд осячення пасок має характер емоційного єдинення, ибо йсе сято поязаное з файныма традиціями, котрым передувуть довгі пудготовленя у строгум шорови.

Владыка: Так є, усе йсе капчає чоловіка из природов, околным світом. Якраз теперь розказовав ем отцю Балажу, же у Великодню нуч '91-92 рока служыв ем у єднум селі. Я служыв у многих містох, а єден містный сященик уповів, же у тум селі лем паску треба сятити на тум місті, де переже была каплиця. Там, на місті розбитуй каплиці, треба сятити паску, а потому можу пуйти у другое село. Само собов хотів ем и службу тримати, мав ем при собі и літургійное вино и проскуры. Уповів ем прихожанум за йсе, айбо они ми казали: «А, мы уже тото не знаєме. Мы прийшли лем паскы посятити, тай дому идеме». Они сорок роки так жыли, из віроісповідання захранили лем туйлько. Сесї люде тримали пуст, а потому зачинали сяткованя Великодня з сяченуй паскы. За йсе буду памнятати цілый муй живот!

Ред.: Владыко, ги філолог інтересува ся, так ем чув, же днешня служба у містнуй церьковли была первый раз на церьковнославянському языкови. Які доимы йсуть у Вас од того?

Владыка: Дуже файні и пуднесені.

Ред.: Владыко, Ви читаете по русинськы?

Владыка: По церьковнославянськы знам. У монастырю-м за шість рокув читав офіціум на сьом языкови.

Ред.: Маєме вуданя, у котрум збранї тексты академика Антонія Годинки, у котрых вун писав за сященикув Пудкарпатья. Хочу подаровати Вам йсі автентичні матеріали. Єдна доста велика робота ученого была напечатана в Америці, у новинці «Американський Руський Вістник» ищи и церьковнославянськыма буквами.

Владыка: Файно дякуву, з радостѣв прийму. Я колись у Будапешті учив Закон Божый про потомкув академика. Они жили на площі Барошш, я много раз був у них дома.

Ред.: Др. Ласлов Годинка каждый рук притомный є на акціях памняти академика Антонія Годинки.

Владыка: Ай, я знам за памятну медалію академика Годинки.

Ред.: Горді сьме и зато, же сполныма силами многих самосправовань удало ся поставити на гробі академика достойный памятник. Ибо вун є майбулшым русинськым ученым, котрый говорив и писав на многих языках и прекрасно знав многі културы.

Владыка: Йсе дійсно так є, ибо вун є великов и авторитетнов поставов русиньскуй націоналнуй и світової науки.

Ред.: Які доимы обстали ся у Вас од Русиньского Отпуста?

Владыка: Йсе діяня на ня справило великі

доимы. Сполна молитва и притомні люде, які, так упозірує, прийшли з рузных околиць и сполностюв, а Сятый Бог зобрав нас доведна. Йсе є особое діятельство нашого Всевышнього, котрый зобрав нас днесь туй. Думам, прихожане и не сподівали ся, же прийде так много люди, и у сякуй пуднесенуй наладі стрінеме ся днесь у Шайовпалфалі.

Ред.: Яка была реакція люди?

Владыка: Анї не знам, майже пан парох ліпше відів, айбо по тварі люди было видко, же они вшыткое діяня глубоко переживавуть.

Ред.: Ай, и того, же літургія тримала ся двома языками, и люде знали шор службы, розуміли за што ся иде, было видко, што вірувучі зучастнёвали ся у літургії. Годно быти, кібы частійше проводили ся сякі двоязычні службы, то у памняти многих люди сплыли бы старі слова молитов. Представителі Вседержавного Русиньского Самосправовання вже знавуть майважні молитвы на церьковнословянськым языкови.

Владыка: Ай, я відів. Йсе справило на ня великий доим!

Ред.: Владыко, ци буде и на другый рук русиньский отпуст?

Владыка: Ай, буде!

Ред.: Красно Вам дякуєме за бесіду и тоті два незабываємі дны, які мали сьме можность провести ведно.

На первум Русиньскум Отпусті межи майчестованыма гостями був будапештський урядник Ріхард Тірчі, ведучый Одділа Національных Капчань Держстайництва Національных Капчань Міністерії Людських Ресурсув. Само собов, же не могли сьме го не покликати на хоть лем малое інтервю. – Ред.

Ред.: Які у Вас доимы од днешнього отпуста туй у Шайовпалфалі?

Р. Т.: Уже нараз, як єм прибив у се село, я почувовав, же стріну ся з правдивов живов общинов, и дуже приятно было чути, як много Русинув прибыло на отпуст из рузных суголь краины. Видко, на

кулько важнов є про них солідарность, и што Русины суть правдивов живов общинов нашуй Отцюзнины.

Ред.: Яка днешня ситуація у животі національных сполностюв Мадярщины?

Р. Т.: Про Мадярщину великов цінностѣв є култура и духовна дідузнина націоналностюв, што жыють у нашуй Отцюзнині. Мадярський уряд приділять особый позур положеню націоналностюв Мадярщины, йсе доказує новий прийнятый минушого рока Закон за націоналности. Окрем того булшым акцентом у сьом є, што у констітуцію Мадярщины было записано, же Мадярщина розпозірує многовікову рузнообразность ги фундаменталну цінность, и каждый жыючий у Мадярщині чоловік иншакуй націоналности має дуже серіозні права на то, жебы єго національный ідентітет и живот не зазнавав ниякуй хыбашности. То єсть, мадярська держава старать ся сотворенєм як

матеріальних, так и правових основ застаченя таких условий, у котрых національности Мадярщины могли бы максіально захранити свуй національний ідентітет.

Ред.: Знаєме, же была створена комісія, котра займаєть ся розробков новуй сістемы веденя механізмів фінансового пудпорованя. Будьте добрі, хоть лем накурто повічте за ню нашым читателюм.

Р. Т.: Айно, нова сістема сякого пудпорованя. Мадярський уряд рішив однести націоналну сферу ку новуй міністерії. А ипен, мы перейшли ку Міністерії Людських Ресурсув. Ісе добра возможность на то, жебы ушыткі сфери, што ся тычуть жывота націоналностей, містили ся у єднуй інституції. Наше держтайництво має на цілі пуд-

поровати роботу національних самосправовань, а кромі сего ку міністерії односять ся дежтайництва, котрі отвічавуть за вошколованя, культуру. Таким кіпом, у керетох єдної міністерії маєме можливість ищи майефективно застачити механізми фунгованя и захраненя своєю самосвідомости націоналностю Мадярщины. Про йсе мусайно было створити нову інституцію веденя засобами пудпорованя, таким кіпом и было создано Веденя Фінансового Пудпорованя Міністерії Людських Ресурсув, корманювучым котрого є міністерський повірений у діяньх Ласлов Сасфалві. Мы будеме формовати фінансову сістему таким кіпом, жебы державні ресурсы и кельтункы вуграных конкурсных грантув потрафляли ку націоналностюм в куртійшый термин.

Посяченя таблы памняти мученика о. Петра Ороса

Краснуй неділі 12. августа с. р. в селі Бірі близь Надькалова честовали памнять славного сына Пудкарпатя, єдного из тях, ко в час комуністичного каоса нараз по Другуй Світовуй Войні положив властний живот на олтарь віры. Молодий сященик погіб од рук містных маргіналув у погонох студеного августа 1953. рока. На тот час булша часть нашого сященства уже была вержена у ГУЛАГ, з котрого многі нигда не вернули ся дому. Вжек лем по падови диявольского режіма на зачатку 90-ых рокув наша сполность дузнала ся за трагічну долю пароха из Білок, єдного из майагілных и вірных своєю церьковли сященикув, котрі сознательно ишли на мученицьку путь и до послідной минуты жывота исполняли свуй сященицький довг. 1953. рук був набитый трагічныма днями про о. Петра. Была и тюрьма и переслідованя містных міліціштув.... Же была йсе не ордінарна личность у Пудкарпатю, годно быти, майтяжших днюв Мукачовськуй Грекокатолицькуй Єпархії суть свідченя о. Стефана

Бендаса, знатого історика єпархії, за то, же був о. Петро Орос у страшнуй тайні ищи 1944. рока вусячений Владыков Теодором Ромжов на єпископа. Вупозірує такое рішеня цалком правдивым, ибо веденя ужгородськуй резіденції такой по приходу в край Червенуй Армії добрі осознавало вшытку реалность и міру біды и провбовали пудготовити ся ку пудполному діятельству... Ги сьме ся дузнали по многых роках, о. Петро Орос исполнив свою місію ревно и до послідніх минут земного жывота.

Туй неділі у Бірі, де ся народив у сященицькуй фамілії Петро Орос 14. юлія 1917. рока ипен за йсе много говорили містный парох о. Іштван Надь и о. Ласлов Пушкаш, котрі и отслужили Сяту Літургію, по котруй доведна и тримали обряд осяченя краснуй мармуровуй таблы на стїні церьковли, у котруй, видав, и був даколи крещений славный родак села Бірі. Ініціаторами установленя таблы и пудпорователями ї вуготовленя были Украинське

и Русинське Самосправованя Нїредьгазы (предсїдателї Юдіта Софіланич и Марта Варга, отповідно). На нїй золотыма буквами вубитї сякі слова у сякум порядкови – по малярськы, по украинськы и по русинськы:

**СЯКЫХ БО ЄСТЬ ЦАРСТВІЄ БОЖІЄ (МК 10, 14)
ПАМНЯТИ ЖЫВОТА И
МУЧЕНИЦЬКУЙ СМЕРТИ
ТАЙНО ВЫСЯЧЕНОГО НА ЄПІСКОПА СЛУГЫ
БОЖОГО ПЕТРА ОРОСА
(1917 – 1953)**

Додам тлько, же первый шорик ги епіграф из текста Євангелія од Марка у русинськуй верзії є вубитый церковнославянськыма буквами, што символізує честованя нашого народа давнїйшых традицій віры.

Знам наперед, же дакотрі из наших читателюв ся зачудувуть, а годно быти, же и зачнуть дудронїти же, што ку тому мавуть Украинці и нашто на таблі український текст? Сяким рахуву потрібным отповісти, же не суть ушыткі люде єднакі межи нашим народом. Правдов є, богужалъ, же по тулькых роках агресивнуй пропаганды часть наших люди числїть себе Украинцями, котрых тепер и честуєме ги и другі сосїдні народы, межи котрыма доста є даколи наших, а тепер асімілованых сїма сосїдами Русинув. Гурьков реалностїв є и того, же многі наші люде за послїдню стовку

рокув доброволно вуйшли из грекокатолицькуй церьковли. Не є ту місто на того, абы глядати виноватых у сьом смутнум факті... Єдно хочу уповісти, же не каждому як межи сящениками, так и простыма прихожанами намірено у єднакуй мірі віры и духа, не каждый чоловік валовшен, богужалъ, вурвати ся из пута лїнивства, неучености и дикости. Добров ілюстрацієв сєго є тот факт, же ипен из нашего народа походить якийсь міліцішта Повшик, котрый за свої 30. срібреникув застрілив о. Петра Ороса, його иршавські колеги, котрі позбитковали ся над мертвым тілом мученика, спершу погребши го межи корчулєм, а пак из-за страху у великуй тайні перенесли останкы усопшого и заляли бетоном у міліціштськым гаражи...

Мораль из сєго факта, на муй позур, лем сяка: на самый перед люде мавуть цїнити єден другого не за їх націоналнов орієнтацієв, а за їх діла и справованя перед Богом. Думам, же сяка совмістна акція честованя достойнуй личности люди добруй волї – Мадярув, Русинув и Украинцюв ипен добрі ілюструє сякий пудход и є богоугоднов и достойнов наслїдованя.

Р. С. У тот день было доста сухо, дождь великыма капками падав лем ипен пару минут пуд час осяченя таблы. Чув єм межи людьми такой там пуд грекокатолицькым храмом села Бірі, же є йсе файный знак згори...

-ЛБ

Честованї Читателї!

Май повну інформацію за жылот Русинув Мадярщины годні сьте дустати на нашуй інтернет сторонї: <http://ruszin.com>

Ипен там у меню глядайте и електронну верзію нашуй новинкы!

Tisztelt Olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről WEB oldalunkon találhatnak:

<http://ruszin.com>

Ugyanitt található meg lapunk elektronikus verziója!

Обновлення Резиденції

Веденя Мукачовськый Грекокатолицькый Єпархії в Ужгороді наворачать ся на старое місто. По довгих роках справедливость хоть лем часточно торжествує. Бібліотека Ужгородського Університета помалі перестягивала ся на иншое місто и стара будовля, котра добрі панятать наших Владык от Андрея Бачинського и до Теодора Ромжи, як и стовкы иншых сященикув и руководителюв даколи могучый інституції, што єдинна хоронила інтересы булшуй части русинськый сполности, зясь ся наворачула ку старым властителюм. Ипен од неї, даколи величезнуй Мукачовськый Єпархії пуднійше одділили ся по булшуй части днешні Пряшовська, Гайдудорозька Єпархії и Мішколцьскый Екзархат. Так не є чудным, же многым мадярськым и словацькым Русинум интересна днешня ситуація в Ужгороді. Не кажу вже за тых Русинув, котрі днесь жыють у Мадярщині, айбо рожені и крещені были по пудкарпатських парохіях.

Навщивив єм Резиденцію, ги оддавна звикли называти будовлю веденя Мукачовськый Єпархії в Ужгороді, у половці минулого августа на покликаня віцеканцлера веденя єпархії о. Юрия Симйона, котрый и быв моїм гідом по добрі про ня познатим ищи из університетнуй молодости містностей, котрі, нараз упо-

вім, упозірують днесь цалком иншак. Булша їх часть обновлять ся. На самый перед пудняли сьме ся на шток у залу, де даколи была велика читална містность університет-нуй бібліотеки. Не было йсе нагодов, ибо ипен сесе місто теперь є майбулшов лагодков старуй-новуй Резиденції. Дашто за йсе я уже знав, а муй често-ваный гід з радостів и сам повюг ня там, де на велику серенчу всіх нас и само собов днешніх властителюв Резиденції, пуд вапнянов побілков обстала ся булша часть пережых ищи досовєтських малевань (на сьом місті яло красно подяковати тым простым робутникум, котрі сполняли росказ новых начальникув и котрі сяким кіпом, мерькувучи на пережі фрескы, забілили стіны залы). На час мого навщивленя у роботі была брігада молодых реставратурув из Львовськый Академії Умілств, котра ипен у тоті дны докончовала обновлення майпараднуй залы єпархії. Як нам уповів руководитель реставраційного колектива Андрій Почєкєва, майже 90% стін и

падлаша залы обстали у доста файнум положеню, так же про реставратурув обстало ся лем мінімалное вмішатєлство у новое малєваня. Роботы ся зачали у октовбрі минулого 2011. рока и будуть закончені (так ся планує) до кунця августа с. р. Доста подовгий час реставрації мушений був ищи зато, же у поєднх містох старі декорації были замашені олайовыма фарбами, а йсе вжек бабранина булша! Малєваня даколи ушорили натуралныма фарбами на клеєвуй основі, так же и днешня реставрація хоснує лем натуралні фарбы, хотяй, правда, вжек на основі сінтетичных клеюв. Се вже на того, жебы сякі красні фрескы по такуй бабрачуй и довгуй роботі не “зацвіли” пак од влажности, наприклад. Самі малєваня главнуй залы вупозірують велми ефектно, а, што май цінным є, автєнтично. Не чудно, же фігурує на ных на самый перед велєчєстована “матір” нашуй церьковли Марія Терезія, віднянська цісарька, котра и передала даколи достославному єпископу Андрею Бачинському сей церькувний комплекс, котрым властителєм переже був могучый Орден Єзуїтув. Теперь старі стіны напинають новым гєнерацієм за славні часы єпархії и ї сынув. Радує, же нові газдове Резиденції не шатувають у роботі, а крочай за крочайом намагавуть ся на самый перед досягнути максімалнуй автєнтичности обновлєных містностей. Наприклад, зотлілі облакы, дєвері, гарадічі и подобні єлєменты міняють по можности на такуй же формы нові, и што приятно, натуралного дерева. Відів єм пудготовлєный из сяких цінных файтув дерева паркет-маркетрі, котрым на фіналнуй стадії поміняють изтілілі пуд студєнтськыма ногами ділі из шырочєзных дощок. Натуралное дерево и наново побілені, ваковані товсті стіны славнуй и давнуй будовлі штимувають єдно ку другому, што мечє ся у очі днешнім навщиватєлюм. Модєрні дєрєвлянї гарадічі ведуть онь на самый верьх будовлі, ги бы днесь уповіли, у “пєнт-гаус”. На поді, котрый переже нигда и не хосновали, и из котрого вувєзли громаду смітя и вшєлиякого дєбєря, зарядили велми імпозантні адміністративні містности. Из красно вакованых и побілєных стін, старєзных дєрєвляных єлєментув стулця, рогув и бантин, што творять цілу сьє давню конструкцію верьха пуд новым чєрєвым чєрєпом и модєрного буторя и компютерув, што органічно суть заряджені у старі стіны, вуйшли на кулько скромні и єлєгантні, на тьолько и хосєнні у своуй функціональности нові кабінєты и инші містности. Видав, из сєї май-верхнуй части старуй будовлі Резиденції и зачало ся ї обновлєня ищи тогды, наколи булша ї часть была заставлєна полицями з книжками університєтнуй бібліотеки. Процєс наворачєня, на кулько знаємє, церьковного маєтка ужєк у новуй державі затягнув

ся на роки...

На днешній день суть обновлені містности на нижньому уровні, де уже зачали фунговати, наприклад, редакція єпархіалнуй новинки „Благовістник”, комнаты, де уже ся проводить катехізація молодежи, пудготовка ку тайнству вінчання молодых пар и т. п. Веденя єпархії, ги видко и из позиції о. Юрия Симйона, нашого гйда, добрі осознає, же робота ищи лем ся зачинать на тяжкум духовнум поприщу. Ибо вертаня веденя Мукачовськуй Грекокатолицькуй Єпархії у стару будовлю и її обновленя се лем первый, хотя и тяжкий крочай у важнум ділі – навершеня обывателюв Пудкарпатя ку духовному возроженю. А церковным лідерум єпархії и її сященикум треба ищи много и довго трудити ся, бы вна, єпархія, ги за пережі стовкы рокув и до половкы минулого століття, заняла місто главнуй інституції, котра хранила и не лем духовні традиції и

інтересы Русинув.

Перві и велми приятні, уповім ги свідок, зміны на сьом пути видко уже днесь. Зачали, природно, з того, же вучишавуть містности од советськуй дідузныны, фігурално повідаючи, чистять Авгіашові машталні. Сімволично, же обертають ся отці церьковли ку прадавнім жерелам як у буквальному, так и фігуралнум сенсі. Вучистили на самый перед стару студню владыкы пуд нижнів стінов будовлі Резиденції, котра, уповім, ані не фунговала нияк у советськый час. Гостили ня сїв водов. Чиста, студена и велми смачна, уповім. По нуй, будеме ся надіяти, же и народ наш наверне ся ку дідувськуй вірі, з котров, віруєме, намного легше му буде навести утраченое у советськый межичас и будовати будучность на старум фундаменті, айбо вжек за європськов мінтов.

—Лб

Кремінець – 2012

Участники 5-го інтеррусинського фестивала на горі Кремінець, што выше села Стужиця у самім центрі Ужанського природного парка, 14-15 юлія зажили всякого: была туй и фізична змора, бо чотири години путованя дгорі на самый верьх горы (1221 м понад ровінь моря), де ся сходять штатні границі України, Словакії и Польщі, то усе важное випробованя твого верьховинського характера и силы волі. Туй и радість стрічі из давніми цімборами из других держав, але и з новыми приятелями, из котрыми дало ся файно побесідовати, заспівати народну співанку ай спечи кромплі и солонину. Туй и можность видіти впечатляючі полонинські пейзажі, што їх маєстро-природа вымінёвала кажді півгодини: то нажене мрача, то вітром потрепле го на паздіря, то назад хмариська, ладні урвати ся, притисне ид землі, то зась мало зашвінглює и попустит – укаже вандровникам тепле літне сонечко на фоні синёго неба. Вночи щасливых и змореных таборитів зась приспит дождь, монотонно дупкаючи кропками у стріху намета. А уж додня загаздує сонечко, щедро загіравучи видокруг...

Не было нас на Кремінці много, айбо не было и мало. Прийшли фестивалники из України, Словакії и Сербії. За добров традиційв підняли сьме прапоры карпатських русинів и Європськой Унії. Організатор акції – Закарпатський благочинный фонд «Русинська школа» (Ужгород). Голова правління – Dr Валерій Падык CSc. Русинський писатель из Словакії, автор многих книг поезії и прозы, лавреат межинародной літературной ціны им. Александра Духновича Штефан Сухий забавляв участников історіями из свого жытя. Акурат на горі студент З.

рочника русинської гімназії у Руському Керестурі (Сербія) Мілан Падык, котрый на Кремінці презентовав нове трічко про моложаву из написом «Русин» у стилі граффіті, необчековано туй стрітив свого керестурського учителя фізкультуры Славка Папа. На Кремінець назад не прийшли наші братя-лемкы, хоть и мали таке наміреня – ладили ся на фестивал. Спомянули сьме без них 65-у годовщину депортації русинів-лемків из Лемковины почас варварськой операції «Вісла». Оваціями фестивалники стрітили выступліня Dr Петра Крайняка (мол.) як спеціального заступці омбудсмена Словакії PhDr Ласло Надя. П. Крайняк выголосив текст письма повноважного представителя влады Словацькой републікы за національні меншыны Ласло Надя, адресованого участникам фестивала на горі Кремінець.

Вертаючи ся домів, щасливі, понесли сьме на плечах пять наших русинських фестивалів на Кремінці, а кілько їх буде ищи?

Валерій Падык

(Матеріал даєме в авторськым оригіналі – Ред.)

Augusztus

4.: Komlóska Község Önkormányzata és a Komlóskaért Alapítvány szervezésében megtartották **Komlóska Napját**. Az ünnepi program paraklisszal kezdődött, és az egész nap tartó kulturális előadások után bállal zárult.

4-11.: Máriapócsen a ruszin kulturális hagyományok megőrzését célzó **Hagyományőrző Ruszin Tábor** szerveztek a 10 és 20 év közötti gyerekek és fiatalok számára. A programok közt szerepelt templom- és múzeumlátogatás, kirándulás, vetélkedők, sportfoglalkozások, valamint kézművesség és kulturális előadások.

5-6.: A Múcsonyi Görögkatolikus Templomban és Jubileumi Parkban sor került **Múcsony nagyközség falu napi ünnepére**. Az ünnepi műsorban helyi és vendég zenekarok, valamint néptánc együttesek is szerepeltek.

19.: Vasárnap rendezte soron következő **összejövetelét a Kisvárdai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat**. A rendezvényen Szent István és Nagyboldogasszony ünnepére emlékeztek.

Fábián Iván elnök köszöntője után Ortutay Tamás emlékezett meg az államalapító Szent Istvánról, és munkásságáról. Ezután Petranics Daniella mondta el a Szent István király imája című verset. Deák Viktória a Nagyboldogasszony ünnep történeti hátterét ismertette. Az összejövetel finom ebéddel és kötetlen beszélgetéssel zárult.

24.: **Balog Zoltán**, az Emberi Erőforrások Minisztériumának minisztere találkozott és megbeszélést folytatott a tizenhárom Országos Nemzetiségi Önkormányzat vezetőivel.

Szeptember

1.: Az ORÖ képviselőtestülete megtartotta soron következő rendes évi **közgyűlését** Sajópálfalán.

2.: Első ízben került megrendezésre a **Ruszin Búcsú** a Sajópálfalai Egyházközség és a Sajópálfalai Ruszin Önkormányzat kezdeményezésére, az Országos Ruszin Önkormányzat, a BAZ és Pest Megyei Területi, a Budapest Fővárosi, valamint a hazai ruszin nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek támogatásával. A reggeli istentiszteletet követően paraklison vehettek részt az érdeklődők, majd a görögkatolikus egyházi emlékekről szóló előadást követően Szent Liturgia és körmenet következett, amelyet Nagyméltóságú és Főtisztelendő Dr. Orosz Atanáz, a Miskolci Apostoli Exarchátus püspök-exarchája vezetett. A jeles esemény zárásaként Sajópálfala Községi Önkormányzat Nagytermében állófogadást adtak a szervezők.

8.: **Kisboldogasszony Ünnepe**, melyet idén is a Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat szervezett. A Szent Liturgiát vezették: Szabó Konstantin, az ungvári Romzsa Tódor Görög Katolikus Hittudományi Akadémia spirituális vezetője és Dr. Csellényi István ny. paróchus, főiskolai tanár. A Szent Liturgiát követő ünnepi megnyitón Szilcer-Likovics Olga, az FRNÖ elnöke mondott köszöntőt, majd Dr. Lyavinyecz Marianna tartott előadást. Ezt követte a nemzeti ételek bemutatója és kóstolója.

A Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében a Kistokaji, Miskolci, Sajópetri, Sajóládi és az Ónodi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzatok képviselői a Rózsák terei Görög Katolikus templomban, az Istenszülő születésének napján, együtt ünnepeltek és adtak hálát az egyházi szlávnyelű Szent Liturgiában.

Az Edelényi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat az Istenszülő születésének ünnepén a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Mándoki Fatemplománál ünnepelt.

A ruszinok első búcsúja Sajópálfalán

*Búcsújáró hely volt rég Sajópálfala,
Itt könnyezett kétszáz éve a Szűz Mária,
Mária, Mária, engedj kegyképedhez,
Drága Szűz Anya.*

Ezzel a huszadik század elején keletkezett énekkel vonult az Istenszült köszöntő és tisztelő hívek sokasága az 1779-ben épült sajópálfalai görögkatolikus templomba, ahol a korábbi fatemplomból származó kegykép. 1717. január 6. és február 16. között az Istenszült képének szemeiből véres könnyek hullottak.

A környező települések ruszin és magyar lakta településeiről sok zarándok érkezett, hogy lelki vigasztalást és erőt merítsenek szorongatott napjaik megéléséhez.

Az utóbbi három évtizedben, a zarándoklat ismét fellendült, mert a templomban újra elhelyezték a hányatott sorsú kegyképet. Így a hívek sokasága ismét közelebb kerülhet az isteni kegyelem forrásához.

2012. szeptember első két napjaiban a 830 főt számláló kis borsodi falu temploma ismét az elmélyült imádság és az elvégzett munkáért való hálaadás helye lett.

Szeptember 1-én, szombaton du. itt tartotta az Országos Ruszin Önkormányzat soron következő, kihelyezett ülését.

Az kihelyezett ülést, ünnepi díszvendégként megtisztelte Nagyméltóságú és főtisztelendő Dr. Orosz Atanáz, püspök-exarcha, főtisztelendő Polgári László sajópálfalai espres-parochus, Gulybán Tibor felsőszolcai parochus, kerületi esperes. Fekete Zoltán sajópálfala polgármestere.

A közgyűlés bevezetőjében, Giricz Vera, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket, beszélt az elválaszthatatlan közös, ruszin-görögkatolikus sorsról, majd a Püspök úrnak név szerint bemutatta a közgyűlés tagjait.

A közgyűlés érdemi munkájában az Országos Ruszin Önkormányzat intézményeinek első félévi beszámolóját hagyta jóvá, és döntött az Ifjúsági Művészeti Ösztöndíj odaítéléséről is.

A közgyűlés a kihelyezett ülés alkalmával a Sajópálfalai kegytemplomnak ruszin nemzeti zászló ajándékozásáról is döntést hozott.

A közgyűlés végén az Elnök Asszony kérésére a Püspök Úr megáldotta a közgyűlés tagjait és munkáját.

Rövid beszélgetést követően a templom

harangjainak hívó szavára a közgyűlés tagjai a vecsernye imádkozására ment templomba. A vecsernyét a Püspök Úr vezette, az ekténiák válaszait és a zsoltározást, melyek egyházi szlávnyelven hangzottak el, - az Ungvári Papnevelő Intézet kispapjai énekelték. A vecsernye énekeit magyar nyelven énekeltük. Sok évtized kihagyása után e templom falai között újra felhangzott az ősi hit megvallásának nyelvezete.

A baráti kötetlen beszélgetés a zarándokház ebédlőjében, vacsora közben folytatódott. Püspök úr áldása után hamisíthatatlan sajópálfalai disznótoros vacsorában és a legszívélyesebb vendéglátásban volt részünk.

A kötetlen beszélgetésben felszínre kerültek emberi sorsok, tragédiák, szomorú és örömteli emlékek, vallomások, megvalósult remények és hálaadások.

Vasárnap reggel a kelő nap ragyogásával, a kilenc órakor megszólaló harang szavával a reggeli istentisztelet, az utrenye kezdésével Püspök atyánk kezdte a dicséret szolgálatát. A reggeli istentisztelet szintén kétnyelvű volt, aminek végén az Országos Ruszin Önkormányzat által ajándékozott zászló megáldására került sor. Ezek után Tircsi Richárd, az **Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság Nemzetiségi Főosztály, Nemzetiségi Kapcsolatok Osztályának osztályvezetője köszöntötte a résztvevőket.**

„Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntök minden kedves résztvevőt ezen a szép ünnepen.

Megtiszteltetés számomra, hogy itt lehetek az első Ruszin Búcsún. Nagy örömmel tölt el, hogy vannak olyan rendezvények, amelyeken találkozhatnak a régióban élő ruszinok, olyan események, amelyek jó alkalmat teremtenek arra, hogy bemutassák kulturális értékeiket és egyúttal emlékezzenek saját nemzetiségi hagyományaikra. Fontosak ezek az összejövetelek, az évente rendszeresen ismétlődő ünnepek, amikor megállhatunk egy pillanatra és olyanokkal lehetünk együtt, akikkel közösek az értékeink, örömeink, a gyökereink, céljaink.

Magyarország a múltban is mindig számíthatott az élet bármely területén a hazánkba települő ruszinokra és teheti ezt napjainkban is bármikor. A hazai ruszinság szoros egységet alkot, kifejezve ezzel is, hogy igazi élő, fejlődő, hasznos közösségként jelennek meg hazánk nemzetiségi palettáján.

A Kormány különleges értéként tekint az ország több évszázadon átívelő sokszínűségére. A nemzetiségi kultúrák tudatos ápolása nemcsak nemzetközi kötelezettségvállalás, hanem hosszú távú nemzeti érdekünk is. Fontos, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek megfelelő színvonalú intézményhálózattal és erős közösségekkel rendelkezzenek kulturális önazonosságuk megőrzése és erősítése érdekében.

Sajópálfala földesura a törökdúlás, a Rákóczi szabadságharc után, amikor az ország a pusztulás szélén volt, akkor ruszin telepesekeket hívott be erre a területre. Nemcsak dolgos kezeket kapott, hanem mélyen hívő görögkatolikus lelkeket is, és ennek a gyümölcse, amit ma látunk, akár ezen a településen, akár itt a templomban.

Az első Ruszin Búcsú Sajópálfala település, de ugyanakkor az egész régió ünnepe. Olyan emberek találkozója, akik különleges értéket képviselnek, őriznek és adnak tovább a következő generációknak.

Nagyon fontos, hogy a Magyarországon élő nemzetiségeknek élő közösségei legyenek. Amint látom, Sajópálfala is ilyen élő közösség. Ahogy járom az országot, nagyon sokszor szembesülök azzal, hogy mit adott, mit adtak a magyarországi nemzetiségek az országnak. Az az élő és gyümölcsöt hozó közösség, amelyet itt is tapasztaltam, kívánom, hogy nagyon sokáig megmaradjon, és kívánom mindenkinek, hogy nagyon jól érezze magát ezen a helyen és ezen az ünnepségen. Köszönöm szépen!”

Nagy Lilla művészettörténész előadását hallgatva, megismerhettük a település történetét. Ruszinok betelepítésének okát, életük egyes epizódjait. Utalt a fatemplomra és annak megmaradt értékeire, kegytárgyaira, különösen a vérrel könnyező kegyképre. Előadásában bemutatta a templom és az ikonosztáz egyediségét, szépségét.

A jelenlévők betekintést nyerhettek abba az egyedi, művészettörténeti ritkaságba, amit a tudományos világ is „Sajópálfalai irmológion” néven ismer, ami nem más, mint ebben a ruszin közösségben használt kántori, kézírásos, kottás énekeskönyv.

A 11 órakor kezdődő ünnepi Szent Liturgia a két nap koronája és ékköve volt, melyet Püspök atyánk vezetett és az alkalmat megtisztelő papság végzett, egyházi szláv és magyar nyelven. Az énekek sajópálfalai hívek és az ungvári kispapok dallamvilágában hangzott el. A változatosan felcsendülő énekek lelket gyönyörködtetve sok szemből a meghatódottság,

öröm és a hálaadás könnyeit csalta ki. Püspök atyánk, Szent Máté evangéliumának felolvasott szakaszához kötötte tanítását, mely a királyi menyegzőre való meghívásról szólt: mindannyian meghívottak vagyunk, magyarok, ruszinok és más nemzetiséghez tartozóak. Az egyház liturgiája a mennyei lakoma előképe. Kiválasztottságunk és meghívásunk kiolvasható a Bibliából! A mennyei lakoma elővételezése a Szent Liturgia folytatása volt és a Szentáldozásban teljessébe. A Szent Liturgia befejező részében a Polgári László parochus úr megköszönte a Püspök Atyának és a jelenlévő önkormányzatoknak és a megjelenteknek az imádságos együttlétet, az oda ajándékozott ruszin nemzeti zászlót. A templomkörüli körmenettel, az evangéliumok olvasásával és az éltetésekkel zárult az istentisztelet.

A továbbiakban a polgármesteri hivatal nagytermében gazdagon megterített ünnepi asztalnál találkoztak a templomi szertartásokon résztvevők.

A hagyományt teremtő ruszinok első búcsúja megrendezésében köszönetet mondunk:

Püspök Atyánknak, aki velünk volt ezen az ünnepen,

az Országos Ruszin Önkormányzat Elnökének és Képviselőtestületének,

a B-A-Z- Megyei Területi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat Képviselőtestületének,

a Magyarországi Ruszinok/Ruténok Országos Szövetségének,

a települési önkormányzatok képviselőtestületeinek,

a Sajópálfalai Görög Katolikus Egyházközség Paróchusának és Képviselőtestületének,

a Sajópálfalai Települési Önkormányzat Képviselőtestületének, Fekete Zoltán polgármester Úrnak,

a Sajópálfalai Ruszin Önkormányzat Képviselőtestületének és Fekete Edina elnöknek a rendezvény háziasszonyának, és minden kedves és jó szándékú közreműködőnek, résztvevőnek és támogatóknak.

Kérjük a Boldogságos Istenszülőt, hogy még számos éven át engedjen bennünket, ruszinokat, magyarokat és más nemzetiségieket is drága kegyképhez járulni, ott ünnepelni és nála megpihenni.

Szőnóczky János Mihály

Beszélgetés Nagyméltóságú és Főtisztelendő Dr. Orosz Atanáz Püspök Úrral

Püspök Úr: Azt szeretném, hogy nézzünk magukba és mélyüljünk el a hitünkben. Most ez a feladatunk, én ezt szeretném kérni mindenkitől, az ősöktől örökölt mély hitünkben próbáljunk meg megújulni, és ehhez a folyamathoz mi minden segítséget megadunk.

Szerkesztő: A ruszinság életében a vallás mindig fontos szerepet töltött be, ez így van jelenleg is.

Püspök Úr: Valóban megható volt látni a sok átszellemült arcot a liturgia során, a könnyes szemekből felsejlettek az ősi liturgikus énekek, és két nyelven, nagy összhangban hangzottak el.

Szerkesztő: Van-e remény arra, hogy a magyarországi ruszin közösség megőrzi anyanyelvét és a nemzeti vallását - a görög-katolikus hitet?

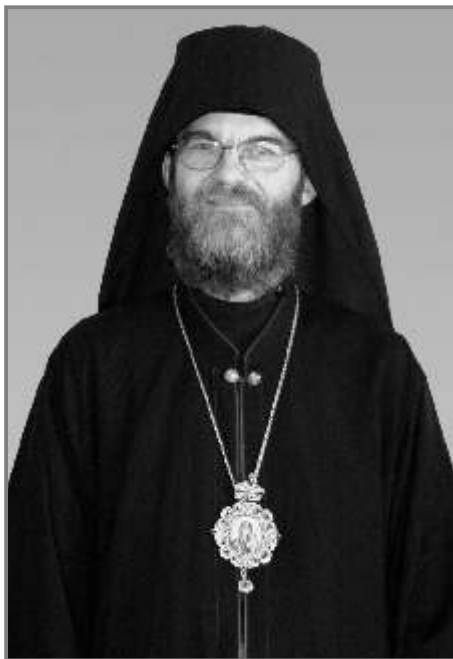
Püspök Úr: Bízom benne, hogy igen, de a családokban feltétlenül meg kellene erősíteni hitünkkel együtt az anyanyelvet, a hagyományokat. Most egy hete Lembergben volt püspökszentelés, és utána a segédpüspök megkérdezte tőlem, hogy a területemen hány ukrán van. „Ukránok nálam nem nagyon vannak, ruszinok vannak.”- mondtam.

Szerkesztő: Tulajdonképpen a ruszinok gyökerei Kárpátalján találhatók, tehát valamennyien onnan származunk. Milyen kötődése van Püspök Úrnak Kárpátaljához?

Püspök Úr: Nekem Kárpátalja a szívügyem volt. Első pillanattól, ahogy lehetett kimenni, annak idején jelentkeztem, hogy ki akarok költözni, csak prefektus voltam a szemináriumban, és a Püspök Úr nem engedett el. Úgy jártam ki hétvégenként szolgálatra. A nagyapám volt kántor az ungvári Tanítóképzőben, rokonságom nincs, de 10-15 faluban is szolgáltam, és kötődtem ezekhez az emberekhez. Egy Húsvéti Feltámadást végeztem Fancsikán. Mutatta az öreg kántor, hogy most így, most meg úgy kell végezni. Ők nagyon jól tudták, hogy ha egybeesik az Örömhírvétellel, akkor hogy kell végezni. Ez nagy élmény volt számomra.

Szerkesztő: A ruszin nép nagyon lelkes. Itt Magyarországon örömmel látom, hogy a görögkatolikusok húsvéti étkekkel teli kosarakat visznek szentelni, de a római-katolikusoknál ez nem szokás.

Püspök Úr: A mi vidékünkön visznek ők is, tehát itt Kelet-Magyarországon, de másfelé nem nagyon.

Szerkesztő: Kárpátalján minden felekezet hívei szentelnek Húsvétkor, ez ott nem kérdés. A hajnali pászkaszentelésnek van egy összetartó érzelmi háttere, hiszen az ünnep szép hagyományokhoz kötődik, és megelőzi egy hosszú előkészítési folyamat, amelynek szigorú előírásai vannak.

Püspök Úr: Valóban így van, mindez összekapcsolja az embereket a természettel, és a környezetükkel. Éppen most meséltem Balázs atyának, hogy nekem '91-92-ben Húsvét éjszakáján egy faluban volt szolgálatom. Sokfelé kellett szolgálnom, és megmondta a környékbeli pap, hogy abban a faluban csak pászkát kell szentelni, azon a helyen, ahol régen a kápolnájuk volt. Tehát ott, a lerombolt kápolna helyén, ott kell a pászkát megszentelni, és utána mennem kell tovább a következő faluba. És hát persze misézni is szerettem volna, volt nálam misebor, meg proszfora. Mondtam az összegyűlteknél, hogy szeretnék Szent Liturgiát végezni. "Á, nem tudjuk mi azt már. Mi csak azért jöttünk, hogy a pászkát megszentelje, és megyünk haza."- mondták. Hát negyven éve ebben éltek, ennyi maradt nekik a vallásgyakorlásból. Bőjtöltek, és utána megszentelt pászkával kezdték a Húsvéti ünnepeket. Számomra ez egy életre maradandó emlék lesz!

Szerkesztő: Nyelvész vagyok, Püspök Úr, és úgy hallottam, hogy a helyi templomban ez az első mise volt ószláv nyelven. Milyen érzés ez?

Püspök Úr: Nagyon szép, felemelő érzés volt.

Szerkesztő: Püspök Úr tud olvasni ruszinul?

Püspök Úr: Egyházi szláv nyelven igen. A zsolozsmát hat éven át ószlávul végeztem a kolostorban.

Szerkesztő: Vannak kiadványok, ahol Hodinka Antal akadémikus írt a papságról, Kárpátaljáról. Szeretném megajándékozni Püspök Urat, mert ezek autentikus szövegek. Eredeti szöveg, ószláv betűkkel. Amerikában, az Amerikanszkij Ruszinszkij Visznik lapban jelent egy hosszú részlet a papságról Hodinka Antal tollából.

Püspök Úr: Köszönöm szépen, szívesen elfogadom. Budapesten az akadémikus úr dédunokáit hittanra oktattam annak idején. A Baross téren laktak, és többször jártam náluk.

Szerkesztő: Dr. Hodinka László minden évben

jelen van a Hodinka Antal akadémikus emlékeztető rendezvényein.

Püspök Úr: Igen, tudok a Hodinka Emlékéről.

Szerkesztő: Büszkéek vagyunk arra is, hogy több önkormányzat összefogásával sikerült méltó síremléket felállítani akadémikus úr tiszteletére. Hiszen Ő a legnagyobb ruszin tudós, aki több nyelven beszélt és több kultúrának kitűnő ismerője volt.

Püspök Úr: Ez valóban így van, hatalmas és tekintélyes alakja Ő a ruszin nemzetiségi és az egyetemes tudománynak.

Szerkesztő: Milyen benyomást tett Önre a Ruszin Búcsú?

Püspök Úr: Nekem nagyon nagy élmény volt. A közös imádság nyelve és a jelenlevő emberek, akik láthatóan más-más környékről és környezetből jöttek, és a Jóisten összetartotta bennünket. Ez egy különleges műve a Mindenhatónak, hogy így összehozta bennünket ezen a mai napon. Szerintem a hívek nem sejtették, hogy ilyen sokan, ilyen emelkedett hangulatban fogunk ma Sajópálfalán találkozni.

Szerkesztő: Hogyan reagáltak az emberek?

Püspök Úr: Nem is tudom, talán a parókus úr jobban látta, de látszott az arcukon, hogy ők ezt nagyon-nagyon átéltek.

Szerkesztő: Igen, és tulajdonképpen az, hogy két nyelven ment a liturgia, és az emberek ismerik a liturgia menetét, a hívek tudták, hogy miről van szó, és részt vettek benne, talán, ha gyakrabban lennének kétnyelvű misék sok ember emlékeztetésében visszatérnek az imák régi szövegei. Az Országos Ruszin Önkormányzat képviselői már tudják egyházi szláv nyelven a legfontosabb imákat.

Püspök Úr: Igen, láttam. Nagy élmény volt számomra!

Szerkesztő: Püspök Úr, lesz jövőre ruszin búcsú?

Püspök Úr: Igen, lesz!

Szerkesztő: Köszönöm szépen a beszélgetést és ezt a felejthetetlen két napot, amit Püspök Atyával tölthettünk.

Interjú Tircsi Richárddal, az Emberi Erőforrások Minisztériumának osztályvezetőjével

Szerkesztő: Milyen a jelenlegi helyzet a Magyarországon élő nemzetiségi közösségek életében?

Tircsi Richárd: Magyarország számára rendkívül nagy kincs a hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, lelki, szellemi öröksége. A magyar kormány kiemelten kezeli a magyarországi nemzetiségek helyzetét,

ezt bizonyítja a tavaly elfogadott új nemzetiségi törvény. Talán még hangsúlyosabb, hogy a magyar alaptörvénybe is bekerült, hogy Magyarország ezt a sok évszázados sokszínűséget kiemelt értéként kezeli, és hogy ma Magyarországon egy nemzetiségi embernek nagyon komoly jogai vannak ahhoz, hogy úgy élje meg a nemzetiségi létét, hogy az csorbítatlan legyen. Tehát a magyar állam igyekszik mind anyagi téren, mind pedig a jogi háttér megteremtésével biztosítani azokat a feltételeket, hogy a magyarországi nemzetiségek maximálisan megélhessék identitásukat.

Szerkesztő: Ma itt Sajópálfalán ruszin búcsú van. Milyen benyomások érték?

Tircsi Richárd: Már amikor megérkeztem a településre, azt tapasztaltam, hogy egy igazi élő közösséggel találkozhatok itt, és nagyon jó volt hallani

azt, hogy milyen sok helyről érkeztek erre a búcsúra az ország különböző pontjairól a ruszinok. Látszik, hogy mennyire fontos számukra az összetartás, és hogy a ruszinok igazi élő közössége az országnak.

Szerkesztő: Megalakult az új támogatáskezelés rendszerének kidolgozásával foglalkozó testület. Legyen szíves, pár szóval tájékoztatassa olvasóinkat a tevékenységéről.

Tircsi Richárd: Igen, az új támogatáskezelés. A magyar kormány úgy döntött, hogy a nemzetiségi területeket is új minisztériumba sorolja. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának a kötelékébe kerültünk. Egy jó lehetőség volt arra, hogy a nemzetiségek életét érintő területek egy helyre kerüljenek. A mi államtitkárságunk a magyarországi nemzetiségi önkormányzatok működését szeretné segíteni, de ugyanebben a minisztériumban található az oktatásért felelős államtitkárság, a kultúráért felelős államtitkárság. Így módon, egy minisztérium keretében még gördülékenyebben tudunk segíteni a magyarországi nemzetiségek működésének, önazonosságuk megélésének biztosítását. Ennek érdekében szükség volt egy új támogatáskezelő intézmény felállítására, tehát létrejött az Emberi Erőforrások Támogatáskezelője, amelynek vezetője Szászfalvi László miniszteri biztos úr lett. Úgy fogjuk átalakítani a támogatási rendszert, hogy az állami és a megnyert pályázati támogatások gördülékenyebben, és rövidebb határidővel eljussanak a nemzetiségekhez.

A vértanú Orosz Péter atya emléktáblájának megszentelése

Az idei év augusztus 12-én, vasárnap a Nagykálló melletti Biri faluban emlékeztünk Kárpátalja híres fiára, aki egyike volt azoknak, akik a kommunista diktatúra éveiben, mindjárt a második világháború után a hit oltárán életüket áldozták. A fiatal pap a helyi rendőrségi emberek kezétől halt meg 1953 hideg augusztusában. Abban az időben papjaink többsége már a Gulágon raboskodott, ahonnan sokan soha nem tértek vissza. Már csak az ördögi rezsim végeztével, a 90-es évek elején szereztünk tudomást Bilke parókusának tragikus sorsáról. Péter atya azoknak a legtevékenyebb és az egyházához hűséges papoknak egyike volt, akik tudatosan választották a vértanúságot, és életük utolsó leheletéig teljesítették papi hivatásukat. Az 1953. év tragikus napokat hozott Péter atya számára. Volt köztük börtön is és a helyi rendőrök üldözései... Azt, hogy Kárpátalján, a Munkácsi Görög-katolikus Egyházmegye talán legnehezebb időszakában Péter atya nem egy hétköznapi egyéniség volt, és hogy még 1944-ben Romzsa Tódor püspök nagy titokban püspökké szentelte őt, az egyházmegye ismert történésze, Bendász István atya tanúsítja. Ez a döntés teljesen ésszerűnek tűnik, mivel az egyház-megye vezetése közvetlenül a Vörös Hadsereg bevonulása után felfogta a helyzet tragikumát, és készült az illegális tevékenységhez. Ahogy azt jóval később megtudtuk, Orosz Péter atya földi léte utolsó pillanatáig hűen teljesítette misszióját.

Azon a vasárnapon Biriben, ahol 1917. július 14-én, papi családban megszületett Orosz Péter atya, éppen erről beszélt a helyi parókus, Nagy István atya és sokunk által jól ismert pap és képzőművész, Puskás László atya, akik megtartották a szent liturgiát, és utána megszentelték a templom falán elhelyezett vörös márványtáblát abban a templomban, ahol valamikor a Biri falu híres szülöttjét is keresztelték. Az emléktábla elhelyezését a Nyíregyházi Ukrán és Ruszin Önkormányzatok kezdeményezték és támogatták annak elkészítését. A táblán arany betűkkel a következő felirat olvasható magyar, ukrán és ruszin nyelven:

ILYENEKÉ AZ ISTEN ORSZÁGA (MK. 10,14)
ISTEN SZOLGÁJA

OROSZ PÉTER

(BIRI 1917-1953 KÁRPÁTALJA)

TITOKBAN FÖLSZENTELT PÜSPÖK
ÉLETE ÉS VÉRTANÚSÁGA EMLÉKÉRE

Előre tudom, hogy néhány olvasónk megkérdezi, hogy mi közük van ehhez az ukránoknak, és miért került a táblára ukrán szöveg. Az ilyeneknek azt kell mondanom, hogy népünk között is van többféle ember. Az igazság sajnos az, hogy a sokéves ádáz propaganda következtében népünk egy része ukránnak tartja magát, mi azonban ugyanúgy tiszteljük őket, mint más

szomszédos népet, ahol sok asszimilálódott ruszin él. A szomorú valóság az is, hogy az utóbbi száz évben közösségünk tagjai közül sokan önként elhagyták görög-katolikus vallásunkat. Itt most nem szeretnénk bűnbakot keresni, csak azt szeretném elmondani, hogy úgy a papság között, mint az egyszerű hívők között sem mindenki rendelkezik olyan erős hittel és akarattal, hogy

ki tudjon törni a lustaság, műveletlenség és a tudatlanság béklyói közül. Ennek illusztrálására szolgál az a tény, hogy éppen közülünk került ki az a Povsik nevű rendőr, aki 30 ezüstért lelőtte Orosz Péter atyát, és az ő ilosvai kollégái, akik a vértanú holttestét sem tartották tiszteletben, először a bokrok közé temetve azt, majd ijedségükben, nagy titokban átvitték földi maradványait a rendőrség garázsba, és ott bebetonozták...

Szerintem, ebből az a tanúság, hogy az embereknek mindenekelőtt nem a nemzetiségi hovatartozás szerint kellene értékelnük egymást, hanem az Isten előtt végrehajtott tetteikért. Azt gondolom, hogy a jóakarátú emberek, legyenek azok magyarok, ruszinok vagy ukránok által, egy kiemelkedő egyéniség emlékének tiszteletére megrendezett közös rendezvény jól bizonyítja azt, hogy az ilyen cselekedet Istennek tetsző és követésre érdemes.

P. S. Azon a napon száraz meleg volt, az eső csak épp a táblaszentelés alatt esett egy pár percig. Azt hallottam a Biri görög-katolikus templom híveitől, hogy ez egy jó jel odafentről...

- ly

Fordította: **Tudlik Ferencné**

A Püspöki Palota felújítása

A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye Püspöki Palotája Ungváron a régi, történelmi helyére költözik. Hosszú évek múltán az igazság legalább részben diadalmaskodott. Az Ungvári Egyetem könyvtára hosszas költözködése befejeződött. A régi épületbe, amely falai között éltek és dolgoztak püspökeink Bacsinszky Andrástól Romzsa Tódorig, valamint több száz papunk és az egykor hatalmas intézmény vezetői, amely egymaga képviselte és őrizte a ruszin közösség jelentős részének érdekeit, visszakerült a régi tulajdonosokhoz. Éppen ettől a valamikor óriási Munkácsi Egyházmegyeről vált le később a mai Eperjesi és Hajdúdorogi Egyházmegye, valamint a Miskolci Apostoli Exharchátus. Nem csoda tehát, hogy sok magyarországi és szlovákiai ruszinnak nem közömbös a jelenlegi ungvári helyzet. Azokról a ruszinokról nem is beszélve, akik Magyarországon élnek vagy Kárpátalján születtek és a székesegyházban vagy a görög katolikus parokiákon keresztelkedtek.

Tavaly, augusztus közepén az Egyházmegye alkancellárjának, Simon György atya meghívására – aki végig vezetett engem a még az egyetemi éveimből ismert helyeken – látogattam meg a Rezidenciát (Püspöki Palotát), ahogy régóta nevezik a Munkácsi Egyházmegye hivatalának épületét Ungváron. El kell mondanom, hogy ezek a helyek nagyon megváltoztak, egészen másképpen néznek ki. Nagy részük felújítás alatt áll. Nem véletlen, hogy először abba a terembe mentünk fel, ahol annak idején az egyetemi könyvtár nagy olvasóterme volt. A régi-új Rezidenciában éppen ezen a helyen folyik most legnagyobb munka. Én már valamit hallottam erről, a tisztelt idegenvezetőm pedig örömmel vezetett el oda, ahol mindannyiunk és természetesen a Rezidencia mostani tulajdonosainak nagy szerencséjére a meszelés alatt megmaradt a még a szovjet éra előtti falfestmények nagyobb része. (Itt illik köszönetet mondani azoknak az egyszerű munkásoknak, akik ugyan végrehajtották újdonsült főnökeik utasításait, de igyekeztek oly módon lemeszelné a falakat, hogy a freskók ne sérüljenek meg!) Látogatásom alatt a Lembergi Művészeti Akadémia restaurátorainak ifjú csoportja dolgozott és éppen azokban a napokban fejezték be az épület legdíszesebb termének felújítását. A restaurációs csoport vezetője Pocsekva

András elmondta nekünk, hogy a terem falainak és padlásának majdnem 90%-a elég jó állapotban maradt fenn, úgy hogy a restaurátoroknak nem sok tenivalójuk akadt az új festéssel kapcsolatban. A munkákat 2011. év októberében kezdték, és a tervek szerint ez év augusztusában fejezik be. A felújítás azért is húzódott el, mert egyes helyeken a régi díszítéseket olajfestéssel kenték be, ez pedig már komolyabb munkát igényelt. A festést annak idején ragasztó alapú természetes festékekkel végezték, így a mostani restaurálás során is csak természetes festékekkel

dolgoznak, igaz, már szintetikus ragasztók alapján, például azért, hogy az ilyen hosszú, fáradtságos munka után ezek a szép freskók ne „virágozzanak ki” a nedvességtől. A főterem festményei nagyon hatásosak, és ami a legfontosabb, autentikusak. Nem csoda, hogy a festményeken leggyakrabban egyházunk nagytiszteletű és nagy-lelkű támogatója Mária Terézia császárnő látható, aki annak idején

adta át mélyen tisztelt püspökünknek, Bacsinszky Andrásnak ezt az egyházi épületekből álló együttest, melynek előző tulajdonosa a hatalmas Jezsuita rend volt. Az ódon falak tudnának mesélni az új generációknak az egyházmegye dicsőséges múltjáról és fiairól. Az ember lelke örül annak láttán, hogy a Rezidencia új gazdái fáradságot nem kímélve, lépésről lépésre igyekeznek elérni a felújított területek maximális hitelességét. Például, az elszenesedett ablakokat, ajtókat, lépcsőket és hasonló elemeket lehetőség szerint

ugyanolyan formájú, kellemes, natúr fából készült újakra cserélik. Láttam ilyen értékes fából készült parkettát, melyre lecserélik majd a diákok lábbelije alatt tönkrement széles deszkapadlót. A mai látogatóknak elsőre az ötlik szembe, hogy a natúr fa és a régi, híres épület fehérre meszelt, vastag falak remekül illenek egymáshoz. Korszerű falépcsők vezetnek az épület legtetéjére, a régi padláson, amit eddig soha nem használtak, és ahonnan temérdek szemetet és lomot hordtak ki, impozáns adminisztrációs egységek kaptak helyet. A gondosan vakolt és meszelt falak, az ősrégi faelemekből készült, felújított, piros cserepekkel borított tetőszerkezet alatt a tetőtérben modern bútorokkal és számítógépekből berendezett szerény, de elegáns és hasznos funkciókat betöltő új irodákat alakítottak ki. Talán innen, a Rezidencia régi épületének legfelső szintjétől kezdődött a felújítás abban az időben, amikor az épület legnagyobb része az egyetemi könyvtár könyves polcaival volt tele. Amennyire tudjuk, az egyházi birtok visszaadási eljárása már az új államban hosszú évekig tartott...

Napjainkban felújításra kerültek az alsó szint helyiségei, és ott már működik például a „Blahovisz-nik” című egyházmegyei újság szerkesztősége. Néhány helyiségben már folyik a fiatalok hittani képzése, a házasulandók felkészítése a házasság szentségének felvételére, stb. Az egyházmegye vezetése, - amint az idegenvezetőnk, Simon György álláspontjából is kitűnik, - tisztában van azzal, hogy a munka még csak most kezdődik bonyolult körülmények

között, mert a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye vezetésének a régi, eredeti épületbe költözése és az épület felújítása csak első, meglehetősen nehéz lépés a legfontosabb dologban: Kárpátalja lakosainak vallási és lelki újjászületéséhez való elvezetésében. Az egyházmegye vezetőinek és lelkészeinek még sokat kell fáradozniuk azon, hogy az egyházmegye hivatala, mint főintézmény újra elfoglalja az a helyet, amelyet az elmúlt évszázad közepéig és az azt megelőző évszázadokon át megillette őt, és ugyanúgy őrizze a nem csak vallási hagyományainkat, de a ruszinok érdekeit is, ahogyan évszázadokon át tette.

Szemtanúként, elmondhatom, hogy már látszódnak az első, nagyon kellemes jelei ennek a változásnak. Azzal kezdik, természetesen, hogy kitisztítják a helyiségeket a szovjet hagyatéktól, képletesen mondva, tisztítják az Augeiaszi istállókat. Szimbolikusan pedig az egyház szolgálói az ősrégi forrásokhoz fordulnak úgy szó szerinti, mint átvitt értelemben is. Elsősorban kitisztították a püspök régi kútját a Rezidencia épületének alsó fala alatt, amely valahogy nem működött a szovjet éra idején. Ittam abból a vízből. Tiszta, hideg és nagyon finom. Vele könnyebb elhinni azt, hogy népünk is visszatér nagyapáink vallásához, melynek segítségével könnyebb lesz visszaszerezni a szovjet időkben elvesztett értékeket és a régi alapokon, de európai mintára építeni a jövőt.

- ly

Fordította: **Tudlik Ferencné**

Kreminec – 2012

Július 14-15 én az Uzsoki völgy középpontjában lévő Sztuzsica fölött emelkedő Kreminec hegyen megrendezett 5. Nemzetközi Ruszin Fesztivál résztvevőinek sok mindenben volt részük: fizikai megpróbáltatásokban, mert négy órán keresztül gyalogoltak a hegy tetejére (1221 m-en fekszik a tengerszint fölött), ahol Ukrajna, Szlovákia és Lengyelország államhatárai kereszteződnek, mindez a felföldi (verchovinai) jellem és akaratérő kipróbálását jelenti. Itt lehetett találkozni a külföldön élő régi cimborákkal, új barátokkal kellemesen elbeszélgetni, elénekelni néhány népdalt, és krumplit meg szalonnát sütni. Itt láthat az ember gyönyörű tisztásokat, tájakat, melyeket a csodás mester, a természet alkotott és félóránként változtott: hol beborult, hol a szél elfújta a felhőket, hol ismét megjelentek a felhők, szinte le akartak szakadni, aztán enged egy kicsit – megmutatja a vándoroknak a meleg nyári napot a kék égen. Éjszaka a fáradt, de mégis boldog táborozókat ismét elálmosítja az eső-cseppek monoton kopogása a sátor tetején. Nap közben megint kisüt a napocska, melegíti a környéket...

Kremincen nem voltunk sokan, de kevesen sem. Jöttek fesztiválozók Ukrajnából, Szlovákiából és Szerbiából. Szép hagyományunkhoz híven felvontuk a ruszin és az Európai Unió zászlóit. A rendezvényt szervezte – a Kárpátaljai „Ruszin iskola” (Ungvár) Jótékonyági Alapítvány, amelynek elnöke – Dr. Págyák Valerij Csc.

Szuhij Stefán, szlovákiai ruszin író, sok verses kötet és prózai mű szerzője, Duchnovics Alexander nemzetközi irodalmi díj birtokosa szórakoztatta a résztvevőket saját életéből vett történetekkel. Épp most ért fel a hegyre a Ruszkij Keresztúri harmad éves ruszin gimnázium diákja Págyák Milán, aki a Kreminecen prezentálta az új, fiatalok számára grafiti stílusban készült „Ruszin” feliratú pólót, itt váratlanul találkozott keresztúri tornatanárával, Pap Szlávkóval. Lemkó testvéreink ismét nem jöttek el Kreminecre, bár volt ilyen szándékuk, készültek a fesztiválra. Nélkülük emlékeztünk meg a lemkoruszinok Lemkovináról történő deportálásának 65-ik évfordulójáról a kegyetlen „Viszla” hadművelet során.

Az ünneplő közönség nagy tapssal jutalmazta Szlovákia kormánya nemzeti kisebbségek ügyeivel meghatalmazott képviselője, Dr. Nagy László ombudsman által a Kreminec hegyi fesztivál résztvevőinek címzett levelét, amelyet helyettese, ifjabb Dr. Krájnyák Petro olvasott fel.

Dr. Nagy László nagyra értékelte a fesztivál szervezőinek öt éves munkáját – a Kreminec hegy a ruszinok egységének egyik új szimbólumává vált.

Boldogan tértünk haza a Kreminec hegyen megtartott ötödik ruszin fesztivál után. De vajon hány ilyen fesztivál lesz még?

Págyák Valerij

Fordította: Tudlik Ferencné

Kiadja
az Országos Ruszin Önkormányzat
Felelős kiadó: Giricz Vera

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Káprály Mihály - felelős szerkesztő
Szónoczky János Mihály - főszerkesztő
Pernye-Klamár Sára - szerkesztő
Szkiba Irén - szerkesztőségi titkár
A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel./Fax: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com
http://ruszin.com

Nyomdai munkálatok: AMG experts Bt.
A lapban megjelent cikkek bármilyen felhasználásánál a „Ruszin Világ”-ra hivatkozni kell.

Появлення новинки пудпоровали: Вседержавное Русинське Самосправованя, Вседержавное Общество Русинської Інтелігенції імені Антонія Годинки, Общество за Культуру Карпатського Регіона, Общество Русинської Культуры и Общество Русинув / Рутенув Мадярицины.

A lap az Országos Ruszin Önkormányzat, a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Közhasznú Egyesület, a Kárpátok Régió Kultúráért Közhasznú Egyesület, a Ruszin Kulturális Egyesület és a Magyarországi Ruszinok /Rutének/ Országos Szövetsége támogatásával jelenik meg.

ISSN: 1785-1149

Egy példány eladási ára: 600 Ft.

Выдає:
Вседержавное Русинське Самосправованя
Отвітаєльний видаватель: Віра Гіріц

Члены редакції:
Др. Михайл Капраль - отвітаєльний редактор
Янош Мигаль Соноцкі - главный редактор
Шара Перне-Кламар - редактор
Ірина Скиба - секретарь
Адрес редакції:
1147 Будапешт, улица Дєрмот 85/б.
Тел./Факс: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com
http://ruszin.com
Друк: AMG experts Bt.

При передрукуванні посилати ся на “Русинський Світ”